

Izhaja vsak četrtek  
in velja s poštino vred  
in v Mariboru s pošilja-  
njem na dom  
za celo leto 3 gid. — kr.  
„ pol leta 1 „ 60 „  
„ četrt leta — „ 80 „  
Naročnina se pošilja  
opravištvu v škofijsk.  
poslopju (Bischofhof.)  
Deležniki tisk. društva  
dobivajo list brez po-  
sebne naročnine.

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

## Posamesne liste

prodaja knjigar Novak  
na velikem trgu  
po 5 kr. — Rokopisi  
se ne vračajo, nepla-  
čani listi se ne spre-  
jemajo. —

Za oznanila se pla-  
čuje od navadne vrsti-  
ce, če se natisne en-  
krat, 8 kr., dvakrat 12  
kr., trikrat 16 kr.

## Zakaj kmetski poslanci sploh in slovenski po- sebič v deželnem zboru nič ne opravijo!

I. Velika tolažba za avstrijsko-slovanskega domoljuba sred neizmerno žalostnih naših razmer je rastoče narodno in politično zavedanje kmetškega stanu. Kmetje sploh so začeli ne samo čutiti, ampak tudi premišljevali, kam so v sedanji dobi večnih volitev zašli. Prestrašeni opazujejo sedaj, kako mnogo novih postav in naprav naravnoč kmetski stan slabi, podira in pogublja. Žalostni se morajo sami prepričati, da vsele bolj trgov in mestom na korist kaže, nikakor pa ne kmetskimi ljudem, ki so vendar ogromna večina vsega prebivalstva ter nosijo večino krvavega in denarnega davka. Zlasti slovenski kmet čedalje bolj nevoljen gleda, kako se sedaj gledé ravnopravnosti z Slovenci povsod ravna, kako se mu pod krinko neke „nemške kulture“ narodnost krha, slovenski jezik zaničljivo za dveri postavlja. Kaj čuda, ako se naposled spominja svojih kmetških, svojih slovenskih poslancev in poprašuje: kaj pa naši poslanci delajo, zakaj se ne potegnejo za kmeta, zakaj ne tirjajo djanjske ravnopravnosti za slovensčino v šolah in uradih, sploh kaj mora temu biti uzrok, zakaj n. pr. na Štajerskem 23 poslancev, voljenih v kmetških skupinah, pri deželnem zboru v Gradcu nič ne opravi, zakaj nima 8 od Slovencev odbranih poslancev tam nobenega uspeha? No, tem gotovo opravičenim prašanjem se zamore sedaj precej jasno in glasno odgovoriti: ker jih je premalo; poslanci mest, trgovinskih zbornic in velikih posestnikov imajo večino in delajo in sklepajo, kakor hočejo. Zato pa se ni čuditi, ako marsikatera novih postav le bolj mestom, trgov, trgovcem in velikim posestnikom kažejo, menje pa kmetom; vsaj vemo, da je vsak samemu sebi prvi bližnji, da je srajca bolj blizu kože, kakor suknja. Nadalje smo Slovenci na Štajerskem tako, kakor na Goriškem, Koroškem in Ogerskem v manjšini in smo prisiljeni drobtnice pobirati, katere raz bogate nemške, italijanske in magjarske mize padajo.

Omenjenim nepovoljnostim so kmetski ljudje nekaj sami krivi, iz večja pa nedolžni. Sami krivi so, kolikor so se dali pri volitvah zmotiti, da so v poslance izvolili može, kakoršen je g. Seidl in graški arestant Brandstätter, katere so jim mestjani in tržani ali tako zvani ustavoverci in liberalci na vso silo in kriplje ponujali. Drugo pa so bivši minister Schmerling in njegovi volilni redi zakrivili. Ta minister je namreč število poslancev za vsaki deželni zbor l. 1860. tako razdelil, da imajo mesta in trgi, potem veliki posestniki več poslancev, kakor bi jim šlo po številu prebivalstva in dače. Schmerling je to storil, ker je hotel nemškimi liberalcem, kojih je največ med mestnimi prebivalstvom in velikimi posestniki, izročiti politično prevago in gospodstvo. Vsled tega so v Avstriji sploh in na Štajerskem posebič zavladale sedanje politične razmere. Mesta, trgi, trgovinske zbornice in pešice velikih posestnikov komandirajo v deželnem zboru, držijo deželno mošnjo v rokah, nam delajo postave in nalagajo deželnih priklad, katerih večino ne plačujejo oni, ampak v kot za dveri potisneno kmetsko ljudstvo, čegar poslanci nič opraviti ne morejo. Vedno so v manjšini in morajo biti v manjšini, dokler ne bo pri volilnem redu in sploh v političnem življenju pri nas zavladalo tukaj edino pravo in pravično ravnilo: pri volitvah naj vsak toliko velja, kolikor plača, bodi kmet, tržan, mestjan ali grof. Na Štajerskem ima mesto Gradec 6 poslancev, trgovinski zbornici v Gradcu in Leobnu 6 poslancev. Potem 120.355 štajerskih mestjanov in tržanov z 326.931 fl. dače (brez vojnih priklad) voli 15 poslancev, 260 velikih posestnikov z komaj 80.326 fl. davka voli 12 poslancev, kmetski ljudje pa, kojih je 860.404 duš v deželi in ki plačujejo na leto 1.800.422 fl. dače, pošljejo samo 23 zastopnikov v deželni zbor. Ali drugače povedano: veliki posestniki, trgi in mesta štejejo skup samo 327.190 ljudi, volijo pa 27 poslancev, med tem ko je 860.404 kmetskimi ljudem odmerjenih le 23 poslancev. Prvi plačajo revnih 407.257 fl. dače, kmet pa žrtvuje svojih 1.800.422 fl., t. j. skoro 5krat več, kakor vsi drugi

Štajerci skup. Deželne priklade se računijo po dači in torej nosi kmetško ljudstvo ogromno večino deželnih stroškov, katere mu mesta, trgi in veliki posestniki nalagajo. Kmetških 23 poslancev ne opravi nič zoper 4 graške, 6 trgovinskih poslancev, zoper 15 mestnih in 12 poslancev velikega posestva, t. j. skup zoper 37 jim nasprotnih poslancev. Očividna mestjanska in liberalna manjšina gospoduje nad ogromno kmetško večino. Ptuj, Ormuž, Središče, Ljutomer in Rogatec štejejo skup 4313 prebivalcev in plačujejo 16.780 fl. davka ter volijo enega poslanca. Kmetških ljudi samo v ptujskem in rogačkem okraju pa živi 55.437 duš, ki plačujejo 104.639 fl. davka, toda poslanca volijo le enega. Ako še 6 poslancev iz trgovinskih zbornic tudi pri mestih v poštev vzamemo, tedaj pride na Štajerskem na 22 velikih posestnikov in na 6660 fl. njihove dače 1 poslanec, pri mestih na 5715 in 15.600 fl. davka 1 poslanec, pri kmetih pa na 37.400 ljudi in 78.300 fl. dače tudi 1 poslanec. Tako so pri nas v liberalni, nemško-vstavovni dobi razdeljena politična bremena in pravice. Ali ni tedaj kmetški človek neizmerno zabit in neumen, ako še sedaj, ko mu je itak že politična pravica po volilnem redu silno pristrižena mestom na korist, kopni in gori pri volitvah za kandidate, katere mu mestni in tržki liberalci priporočujejo? Sicer pa je razvidno, da imamo vsi avstrijski domorodci, zlasti pa kmetški ljudje, sveto politično dolžnost, z vsemi pripuščenimi sredstvi delati na to, da se volilni redi predružačijo in neopravičeno politično jerobstvo liberalne stranke odpravi. V prvi vrsti na to delo so poklicani naši prihodnji poslanci in torej se naj isto od njih pred volitvijo razločno tirja. Po sedanjem volilnem redu je vse drugo še tako vrlo delovanje kmetških poslancev v deželnem zboru blizu toliko, kakor bob v steno; ne opravijo nič. Prihodnjič bomo še nekoliko razlagali, zakaj naši slovenski poslanci v Gradecu brez uspeha sedet hodijo.

## Gospodarske stvari.

Šampinjon dobra jedilna goba in kako se prideluje.

M. Šampinjon, *Agaricus campestris*, Champignon, je posebno izvrstna sorta jedilnih gob, ker se pa lahko z drugimi strupenimi gobami zamenja in iz tega lahko velika nesreča nastane, zategadelj hočemo tukaj o ti vrsti gob bolj natanko govoriti. Šampinjon je okrogel, zgoraj nekaj ploščnat, kocen je kratek pa debel, krajci klobukovi so h kocenu pritrjeni; ko iz zemlje pride, se ga pa odtrgajo, ko se goba dalje razvija in potem nekaj razčesani postanejo. Nekteri ostanki se tudi še kocena držijo. Klobukova površina ni nikdar popolnoma gladka, barve je bele, proti sredi več manj umazane, včasih sive, včasih rudečkasto-sive. Prevlčena je z kožico, ki se proti sredi lahko olupiti da. Spodnji del

klobuka je z mnogimi tenkimi listki preprežen, ki so najprej, dokler je goba še mlada, beli, pozneje pa lepo rožnato-rudeči in slednjič popolnoma črni. Ko goba enkrat toto barvo dobi, je že prestara in se mora kakor strupena zavreči. Meso je gobasto, belo, neprozorno in na zraku nikdar plavo ne postane pa tudi zeleno ne, če se riba. Sok je čist ko voda in nikdar ni mlečen. Kakor skušnja uči so vse gobe, ki na zraku svojo barvo v sivo ali zeleno spremené, ki imajo mlečnat sok in neka-košen neprijeten, strupen duh, za človeka strupene in smrtne. Če se na strupene gobe močen jesih vlije, postanejo brž črne, kar se z pravim šampinjonom nikdar ne zgodi. Šampinjon se nahaja divje po pašnikih in drugih tratah, najbolj ga pa umetno na gredah prirejajo in to poleti na prostem, pozimi pa v toplih vrtnih hišah ali pa v kletih. Za šampinjonovo gredo je suh kraj najbolj sposoben, ki mora pa poleti v senci biti. Za napravo take grede se jemlje najpoprej črvti konjski gnoj brž iz leva, ki pa je najmanj že teden dni za nastelj služil, izločijo se iz njega kolikor najbolj mogoče vsi slamnati deli in natlači se ga na suhotnem kraju več črevljev visoko v podobi gnojne grede, se prav trdo stepta in o suhem vremenu z vodo poliva, da se začne ugrevati. O deževnem vremenu ga ni treba polivati, marveč je treba skrbeti, da na drugi strani premoker ne postane. Ko se je gnoj dosti ugreel in znotraj že prek in prek osivel, se ves kup premeče in predela, da pride zvnajni gnoj na sredo, se polije, če se je usušil, in slednjič se pusti, da vreje, dokler da gnoj rujav, vendar pa ne premoker ne presuh, postane, ampak tako, da se sprejema med seboj in je jedrat. Z tako pripravljenim gnojem se potem greda za šampinjone tako-le naredi: Za podlago se ji dene plast gnoja za dva črevlja široka, ki se trdno stepta. Na to pride druga, tretja in četrta plast, katerih vsaka se posebej stepta toda tako, da navzgor vedno bolj cela greda ozka prihaja in dobiva nekakošno obokano podobo nad dva črevlja visoko. Zdaj se greda pusti, da se nekaj dni ugreva, kar se o suhotnem vremenu z polivanjem pospešuje. Ko greda ni več prevročá, se vzame šampinjonova belina ali zalega ali seme iz starih šampinjonovih gred, t. j. namreč prst skoz in skoz z nekako belo nitkasto snovijo preprežena in prevlečena. Ta prst se razdrobi v drobne kosce po 3—4 palce velike in posadi se ob gredinih robih 4 palce od površine in po 12 palcev vsak-sebi. Tako se nasade nekatere vrste po 6 palcev druga od druge. Vse to se potem z slamnatim gnojem pokrije po 3—4 palce na debelo. Gnojna odeja se mora pa po 3—4 dneh zopet proč vzeti in greda z šeško ali široko leseno lopato, z kakoršno se navadno gnoj na vozu zbija, polagoma zbije in potlači, da se zalega ali seme z gnojem sprime. Na to se zopet z slamnatim gnojem greda pokrije. Črez teden dni se odeja slamnatega gnoja zopet proč vzame in pogleda ali se je seme že

prijelo, kar se lahko spozna na tem, da nitke plesu podobne gnoj prepregajo. Ko bi se to v štirinajstih dneh ne zgodilo, se morajo šampinjoni na novo posaditi. Če se je pa seme prijelo, pokrije se z tenko plastijo drobne prsti, ki se potem, le na površini ne, z črstevega gnoja in črez teden dni z novo tako plastijo pokrije. Črez teden dni se obe gnojni plasti preč denete, greda se osnaži vsega smetja in pokrije se z debelo plastijo dolge nastelje. Na to nastelj pride jeseni na prostem še plast gnoja.

Štirinajst dni pozneje se začno šampinjoni pobirati. Pa ne pobero se vsi ob kratki, ampak le po potrebi. Vsakih tri dni se odeja sname in gobe pobero, kar se tri mesece goditi more. Sicer so še drugi načini si šampinjone vzrejevati, vendar pa je vse poglavitno v tem zadržano, kar smo tukaj povedali. Šampinjoni se rabijo za najokusnejše pomačke (sose) in še za druge jedi.

**Bolena breskvina drevesa ozdraviti.** Zadnja leta je po naših vrtih in vinogradih mnogo breskvinih dreves poginilo. Treba je misliti, kako ti nesreči v okom priti. Dober pomoček je ta, da se breskvam okoli debla prst odkoplje in zemlja z plastijo lesenega oglja pokrije. Take breskve zopet krepko rastejo in obilni sad obrodijo, ki se po svoji sočnosti in dobrem okusu odlikuje.

**Kako gosence na drevju pokončati.** V ta namen se vzame ponva, v kateri se oglje vžge in podpiše. Ko oglje že žari, se vsuje nanje v prah stolčena smola z žveplovim prahom pomešana. Tako zapaljena ponva se nese pod drevo, na katerem so gosence, tako da se dim med vejeve razkaja. Gosence se po dimu upijajo in ali z drevesa pocepajo ali pa na drevesu poginejo. Tako priporoča neki francoski vrtnar. Skušnja ni nobena težava.

**Sejmovi.** 29. okt. sv. Juri pri Celju, Muta, Koprivnica, Cmurek, sv. Tomaž pri Veliki nedelji.

## Dopisi.

**Iz mariborske okolice.** (Seidlov šolski račun.) Že tretje leto je bila kamška šola na prodaj. Mariborska hranilnica že od 1. novembra 1875 ni dobila obresti od 5000 gld., koje so si kamške srenje pri stavljenji nove šole pod vodstvom mogočnega Seidla izposodile. Radovedni srenjski predstojniki in šolski odborniki se vendar enkrat potrudijo in gredo v hranilnico prašat, kako je veleumni g. Seidl obresti plačeval, ktere so mu trije srenjski predstojniki iz Rosbaha, Brestenice in Jelovca vsako leto ob pravem času izročili in tudi morali izročiti kot načelniku in nadzorniku kamške šole. Nikdar ni pozabil tirjati deležnine, a pozabil je vendar le skoro vsako leto ob dolo-

čenem času doplačati. Mariborska hranilnica jim pismeno izroči: Kamničani so dolžni od 1. novembra 1875 že do 1877. leta 875 gld. obresti in zakasnenih obresti (Verzugszinsen) 52 gld. 50 kr., tedaj skupaj 927 gld. 50 kr. 4346 gld. še je kapitala, toraj se je 654 gld. odplačalo, pa Kamčani so 273 gld. 50 kr. več dolžni v hranilnico, kakor so bili iz nje pred desetimi leti kapitala ali dolga dobili. Plačali so pa v teh letih blizu 8000 gld. Zakasnjene obresti ali (Verzugszinsen) pa tudi veliko znašajo, ktere bi moral po človeški pameti gotovo tisti plačevati, kateri jih zakrivi, in ti so: leta 1867. 6 gld., 1868. 46 gld. 30 kr., 1869. 19 gld. 4 kr., 1870. 31 gld., 1871. 5 gld. 58 kr., II. polovice 1871. 3 gld. 50 kr., 1872. 5 gld. 25 kr., II. polovice 1872. 1 gld. 30 kr., 1873. 28 gld. 4 kr., 1874. 15 gld. 55 kr., II. polovice 1874. 10 gld. 30 kr., I. polovice 1875. 5 gld. 5 kr., skupaj 176 gld. 91 kr.

Srenje Rosbah, Brestenica in Jelovec so večidel v redu plačevale, le Kamca, v kateri je bil Seidl srenjski predstojnik, je še od leta 1876. dolžna 173 gld. 7 kr. po njegovem računu. Za kamško šolo se potrebuje zdaj vsako leto 635 gld., in sicer plačuje Kamca 173 gld. 7 kr., Rosbah 205 gld. 83 kr., Brestenica 167 gld. 16 kr., Jelovec 56 gld. 6 kr., Šober 32 gld. 88 kr., skupaj 635 gld.

V računu pa najdemo od srenje Šober le od 17 števil ali posestnikov (ker druge spadajo v faro sv. Križa), ki 350 gld. direktnega davka plačujejo, zaostanke (Rückstände) od leta 1865 do 1876. Omenimo le samo slednji dve leti. V preliminaru tirja od Šobra 32 gld., v računu pa od leta 1875 zaostanek 103 gld. 32 kr., leta 1876 zaostanek 136 gld. 36 kr. Vsi ti zaostanki se nam ne zdijo pravilni od 17 števil proti onim srenjam, ki imajo po 70 in 100 števil. Zakaj da se tudi od Šobrijanov ni tirjala vsako leto deležnina, nam je nerazumljivo.

Nekaj Rosbačanov spada v faro sv. Križa, od teh je pa le vzel 218 gld., kakor potrdila kažejo, kot načelnik šole sv. Križa. Po tirjatvi srenjskih predstojnikov in šolskih odbornikov za šolske račune je rekel g. Seidl: Ich werde zuerst eine Bezirksschulrathssitzung halten, und dann eine Ortsschulrathssitzung in Gams. (Imeli bomo najprej okrajni šolski svet in potem krajni šolski svet v Kamci.)

Predložil je tudi resnično vse račune okrajnemu šolskemu svetu, kateri je račune potrdil, kakor sledi: An den Ortsschulrath in Gams.

Die Rechnungen des Ortsschulrathes Gams für die Jahre 1869 bis inclusive 1876 wurden mit den Empfängen und Ausgaben geprüft, in diesen sowohl als in den Beilagen für richtig befunden, nur hat der Rechnungsleger die Quittungen über die pro 1876 für das Wiesthale'sche Capital und jene des Armenfondes in Gams nachzutragen. Für den Rechnungsleger resultirt ein Guthaben von 45 gl. 94 kr. Die Rechnung wird genehmigt und sind hievon die

concurirenden Gemeinden Rossbach, Treternitz, Jellovetz und Schober zu verständigen.

Bezirksschulrath Marburg 9. August 1877.

Der Vorsitzende Seeder m. p.

S tem določilom je prinesel Seidl račune v Kamco ter jih predložil rekoč: „Einen Plutzer habe ich wohl begangen“. Trije šolski odborniki so račune v preiskavanje prevzeli, in so se pritožili pri okrajnem glavarju po preiskavi, kako je moglo ta račun potrditi in so javno izrekli, da g. Seidl ne dobi krajcarja več v pest. Računi so zdaj pri okrajnem glavarstvu s hranilničnimi bukvami. Kakšno odločilo bo prišlo nazaj, smo resnično radovedni.

**Od sv. Lenarta v slov. goricah.** Bivšemu c. k. okrajnemu sodniku, g. Moraku je 16 občin doposlalo v Dobroves na Koroškem, kamor je vrli mož bil premeščen, diplomu, v katerej so ga imenovali za častnega srenjčana. Blagorodni gospod se je za skazano mu čast zahvalil v posebnem pismu, iz katerega sledeče povzamemo: „Prekratko mi je bilo pripuščeno med Vami živeti in pokazati, da sem res prijatelj kmetskemu ljudstvu ter kako močno sem vselej in povsod želel Vaš blagor; vsaj sem tudi jaz sin kmetskih starišev in le pre-dobro so mi znane težave in potrebe prebivalstva na kmetih; globoko v srcu čutim, kako zelo da je potrebno, da se ž njim pravično, dobrotljivo in milostljivo ravna. Vselej se z veseljem spominjam časov, katere sem med Vami preživel, pa vsaj ste mi tudi vsikdar skazali veliko udanost in hvaležnost, kedar sem kot okrajni sodnik nepristrano in ostro branil pravico, uboge in nevedne zagovarjal; sicer pa tudi sami veste, da sodnik ne more vsakemu prav storiti. Sem torej tudi že davno pozabil sleherno razžaljenje in prosim in se nadajam, da se je tudi meni odpustilo. Žal mi je, da nimam priložnosti več Vam dobro storiti ter Vam pokazati svojo hvaležnost za lep spomin, katerega ste mi s poslano diplomu naredili. Pri tej priložnosti sprejmite tudi mojo prisrčno zahvalo za vso pripomoč, s katero ste me pri izvrševanju mojih sodnijskih dolžnostij podpirali ter se Vam vsem priporočam v blag spomin. Doberlaves 8. okt. 1877. Morak. c. k. sodnik.“ Prelepo pismo nas je vse močno razveselilo, toda ne moremo, da nebi zopet javno izrekli svojega obžalovanja, da smo zgubili g. Moraka. Tukaj smo ga bili izvolili za načelnika okrajnemu zastopu s tem namenom, da bi ga potem laglje postavili za kandidata pri volitvah za deželni zbor štajerski. Ali med tem so ga nam vzeli in na Koroško potisnili.

**Iz Konjic.** Letošnji september je bil med meseci pravi mojster skaza. Skazil nam je naša vina. Večni dež, naglo nastali mraz bil je kriv, da je zrelo jagodje začelo pokati, drugo pa ustavilo vsako razvijanje. Vinogradarji so žalostni glave pobešali in se zanašali, da bodo meseca oktobra nastopili lepši dnevi. Hvala Bogu, niso se varali, sedaj imamo zopet lepo in prijazno vreme, ki je

viniski pridelek zdajno zboljšalo onim, ki so z branjem čakali. Dne 27. in 28. septembra je slana posmodila listje v nižjih legah, k sreči les in grozdje ni trpelo škode. Po vinu so začeli zelo popraševati in ga, zlasti stareje, rudeče vino, prav drago plačujejo.

**Iz Celja.** (Blagoslavljanje novega zvonika — razne novice.) Včeraj — 21. oktobra — se je obhajala v Celju velika slovesnost; blagoslavljal se je namreč novi, 54 metrov visoki zvonik farne cerkve. Sezidan je v gotičnem slogu. Velika skrb bode sedaj, da se tudi prej ko mogoče vsa fasada starodavne naše cerkve v tem — gotičnem — slogu popravi. Cerkveno predstojništvo je sicer ob enem z zvonikom nameravalo vso cerkev gotično prenoviti — toda cerkveni skladni odbor se je temu ustavljal. Z zvonikom sta v obče mesto in okolica zadovoljna; je pa tudi gotovo lep in potreben kinč cerkvi kakor celemu mestu, katero blizu skozi 80 let (od leta 1798) na eni cerkvi (nemški) ni imelo nobenega, na drugi (farni) pa le zvonik za silo. Delalo se je po načrtu, katerega je g. Bücher, c. kr. namestnijski nadinženir v Gradcu napravil. Kakor je bilo v „Slov. Gosp.“ že naznanjeno, je vse delo prevzel g. Weber, kamnosek v Celju. Stroški so bili s prva preračunjeni na 9200 fl., pa so zaradi posebnih popravil ktera so se v začetku prezrla, poskočili do 9900 fl. Zvonik so včeraj mil. knezoškof sami blagoslovljali; na posebno prošnjo so prejeli od sv. Očeta tudi oblast, da so po cerkvenem opraviu vsem pričujočim podelili apostolski blagoslov z pop. odpustki taistim, ki so poprej vredno prejeli sv. zakramente. Bog povni vsem, ki so si v izvršitev tega tako potrebnega dela toliko truda prizadjali! Bog daj, da bi čez leta dni obhajali enako slovesnost v drugi mestni cerkvi, namreč v nemški, da bi se vresničila obljuba, ka se bode v kratkem času dovršil zvonik minoritovske cerkve; drugače se bodo nad nedovršenim delom še dalje posmehovali domačini in tujei češ: začeli so zidati, pa niso mogli zgotoviti! — Prostor za novo pokopališče celjskim mestjanom se je zdaj spremenil; namesto za Dobravo se je izbrala planjava za sv. Jožefom, malo nad cesto proti Teharjem. Mesto hoče tukaj imeti samo svoje pokopališče; okolica naj svoje mrličje pokopava, kjer jih hoče. — Trgatev v celjski okolici se je sploh srednje obnesla; toda pijancev gotovo tudi v prihodnje ne bode primanjkovalo. Pretečeno leto je celjska policija 54 ljudi zaradi posebno hudega pijančevanja morala zapreti. Z ozirom na to je naše mestno starešinstvo na predlog županov sklenilo delati na to, naj se tudi za Štajersko vpelje postava zoper pijančevanje, kakoršna se je nedavno vpeljala za Galicijo in jo imajo tudi že druge dežele, n. pr. Francija. Pretečeni petek se je tukaj neko staro pijanče žganjice prenapilo ter se potem obesilo. Najšli so ga viseti na struni okrog vratu. Zopet stara prislovica: Kakoršno življenje, takošna smrt!

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Naša domača politika se že očitno suče okoli tega, kakor bo rešeno turško prašanje; vse čaka na izid rusko-turške vojske, da se potem odloči za eno ali drugo. Tu je bržčas uzrok skrit, zakaj se z novimi volitvami za deželne zборе vedno odlaga. Tem bolj je pa treba, da slovenski domoljubi resno priprave za nove volitve delamo. — V Krškem unkraj Save je državni poslanec Hotschevar na lastne stroške postavil hišo za neko „Bürgerschule“, pri kateri hoče imeti vse nemško, čeravno mu je znano, da ondi skoro nihče slovenski prav ne umeva; sicer pa imamo o zanimivi reči poseben dopis, katerega prihodnjič objavimo! — V Schladingu na gornjem Štajerskem so do sedaj imeli katoličani in lutrovci, vsaki svojo lastno šolo; štajerski deželni šolski svet pa je katoliške in lutrovske otroke vse v eno šolo dal zgnati; vsled tega so katoličani omislili posebno šolo za deklice in pozvali šolske sestre iz Gradca. To je res lepo in veselo! — V državnem zboru je štajerski poslanec baron Hammer-Purgstall sprožil pameten nasvet, naj bi se preuredila sedanja domovinska postava, ki ima to napako, da morajo srenje za ljudmi plačevati in skrbeti, ki Bog vedi kde mnogo let delajo zunaj srenje in naposled onesrečijo. — Na Dunaju so se očetje pritožili, zakaj se pri šolskih knjigah vedno sprememjavljje in starišem neizrečeni stroški nalogajo brez vidne potrebe. — Poljaci so iz sovraštva do Rusov turkoljubni ter se hudujejo na svoje državne poslance, zakaj se ti ne potegnejo za Turka. Vsled tega so najodličniši možje, dr. Smolka, dr. Črkavski itd. svoja poslanstva odložili. — Avstrijski ministri so že večkrat imeli z Turkom dogovorjeno, da se železnica od Zidanega mosta, Brežic, Zagreba do Siska in Kostanjevice ali Novi podaljša in z turško železnico, katera bo šla čez Banjoluko v Carigrad in Solun, zveže. Toda magjarski ministri so do sedaj to vselej zabranili in hočejo vso orijentalško kupčijo od Hrvatske, Kranjske, Koroške in Štajerske potegniti na novo železnico, katero hočejo z denarji, graničarjem odvzetimi, staviti od Budapešta v Zemun in Belgrad. Magjarska predrznost preseda že celemu svetu!

**Vnanje države.** Turkoljubne vlade so po svojih časnikih zagnale silen krič o potrebi miru med Rusi in Turki, zlasti Angleži so pokazali želje, naj se odloži orožje in Turku privošči še nadaljšnjo stiskovanje kristijanov, toda vsled ruske zmage pred Karsom so potihnili, kakor v mlaki reglajoče žabe, kedar se kamen med nje požene. Ruska vlada je v Tuli puškarno tako raztegnila, do bo ondi 200.000 pušek berdank skoro gotovih, ruski narod sicer tudi želi mir, toda le po uničenju Turčije. — Pruski kralj se je naveličal liberalcev in vsled tega hoče tudi Bismark nekako krenoti na boljšo stezo; bo pa težko kaj pomagalo, dokler ne preneha z grozovitnim divjanjem zoper kato-

ličane, ki se tem bolj zavedajo in tem trdniše z pregnanimi škofi in mešniki držé, čem huje pritiska pruska policija. V Belgiji v mestu Gent so zborovali poslanci socijalistov celega sveta in so sklenili delati na občno revolucijo, ki bo sedanje posestnike oropala vsega, kar imajo, in razdelila med socijaliste in tako za vselej konec storila slehernemu ubožstvu (?). Francoski glavar republikancev, prekucuh Gambetta, hoče predsednika generala Mak-Mahona odstaviti ali silama pregnati, če se mu precej ne uda in ne razpusti sedanjih ministrov. Mak-Mahon tega do sedaj ni storil in če se dalje brani, bo primoran državno skupščino zopet razpustiti in razpisati nove volitve. Na Francoskem homatijam nikoli ni konea ne kraja. — Italijanski ministri so letos državnih dohodkov samo pri loteriji dobili 16 milijonov več, kakor lani. Na Italijanskem torej ljudje še bolj marljivo v loterijo stavijo in menje dobivljajo, kakor pri nas. — V severni Ameriki so letos pridelali toliko lepe pšenice, kakor še nobeno leto do sedaj. Začeli bodo njo izvažati v Evropo ter tako pritiskali na ceno naše pšenice.

## Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Nasledki slavne ruske zmage pred Karsom se kažejo čedalje bolj; del ruske vojske je od večih strani obkolil Kars, kder imajo Turki sicer mnogo živeža in streliva toda malo vojakov; pravijo, da se hočejo Rusom udati; drugi oddelki ruski pa tiščiijo za tepenim Muktarjem in lovijo razpršene njegove čete; tako je obrist Perin pri Sarecu vjel 300 vojakov, 21 oficirjev in 3 kanone, general Heimann hiti v Kagizman, kamor je Muktar zbežal, da bi se z Izmail-pašem združil; vendar ta je bil od Terguzakova 14. okt. tepen in se je proti Hasan-kale pomaknil z 30.000 pešaki, 6000 konjeniki in 6 baterijami; Terguzakov, Lazarjev in Heimann prodirajo za Turki proti Erzerumu. Tukaj zbirajo Turki novih vojakov, pa bodo težko utegnili kaj nabrati; Rusi naglo silijo naprej. Ruska zmaga je turškega sultana močno iznemirila, ruskega cara in jegove junake v Bolgariji pa neizmerno razveselila in ohrabrila; vojaki in oficirji z veseljem prenašajo težave hudega boja. Sreča velika je dobro vreme, katero je v polovici oktobra nastalo; sedaj se bodo laglje na vojsko po zimi pripravili; priprave so res velike; vojaki dobivajo tople kožube; v mestih kraj Donave urno stavijo magazine in bolenišnice; povsod kupičijo živež in strelivo, tudi deli za železen most čez Donavo in šinje za železnico od Sistova do Trnove se dovažajo, isto tako tudi železne hiše in peči; vojaki kopljejo v zemljo globoke, tople hiše in zavarujejo steze z šancami. General Cimerman je začel iz Dobrudže prodirati; jegovi kozaki jahajo že po okolici Kavarne, Bazarčika ter so pri Seliku vzeli 100 turških vozov z živežem. Ker je tudi ruski cesarjevič jako močan, se ga Sulejman-paša ni upal lotiti in se je pomaknil pred njim nazaj v

Razgrad, čeravno so Turki vedno telegrafirali: sedaj in sedaj se začne velik boj med Sulejmanom in cesarjevičem, toda junaški Sulejman jo je rajši brez tepeža pobrisal. — V Šipki so Turki skoro popolnem streljanje popustili videvši, da nič ne opravijo. Vrli general Radecki je bil v nogo ranjen in leži bolan v Gabrovi. Okoli Plevne delajo Rusi in Rumuni prav marljivo nove šance ter se bližajo Turkom po izkopanih grabnih; 19. oktobra so Rumuni napali 3krat turško veliko šanco pri Bukovi, nje pa niso mogli vzeti; palo je 200 vojakov, 700 pa jih je bilo ranjenih, vendar tudi Turkov je mnogo bilo od rumunskih kanonirjev postreljanih, ker so ti od 2 strani v nje sipali krogle in granate. V Plevni leži 7000 težko ranjenih Turkov in sploh se nahaja med njenimi šancami okoli 70.000 ljudi, ki precej že kruha stradajo, ker ni dovolj mlinov, tudi konji in voli pogrešajo krme. Kako dolgo bo Osman-paša ondi strajal, to ni mogoče povedati, tudi ni razvidno, ali ga bodo Rusi še enkrat napali ali ga samo obkolili, da ga izstradajo. Šefket-paša mu je sicer že 2krat pripeljal živeža in streliva in kakih 14.000 mož, toda od 9. okt. naprej se mu to ni več posrežilo, ruski konjeniki so mu zabranili. Preskrbovanje Osmana pa utegne popolnem nemogoče postati brž ko zapadne sneg in Rusi zašancajo Teliš, vas na stezi iz Plevne v Sofijo. Pri Radomercih je general Levis ustavil 4000 mož, ki so hotli v Plevno; pri Trojanu so ruski kozaki 150 bašibozukov potolkli in jim vzeli 300 bolgarskih žen in deklic, in jih tako oteli sužnosti. Bolgari so se pridno vojskovali na strani Rusov in sedaj nabirajo ti 20.000 novince; veliki knez Konstantin se je z 2 divizijama podal v Kalaraš, da zabrani Turkom pri Silistriji iti čez Donavo. Črnogorci delajo priprave za vojsko na južni strani; hočejo vzeti Spuž in Podgorico. Egipčanske in azijske vojske v Bolgariji je začelo tako zebsti, da so jih turški generali morali odposlati v mesta Šumlo in Varno. V Tesaliji so Črkesi oropali 100 greških vasi in mest; v Bolgariji pa marljivo dalje vesijo Bolgare.

## Za poduk in kratek čas.

Črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

XIV. Kar so pri nas nemškutarji, v Istriji lahoni, v Bosniji poturice, to so na Ogrskem madžaroni, slovanske izdajice. Odloživši slovansko čut in srce, se štilijo med tuje narode in jim hlapčujejo, zaničevani od vseh. Sicer se takih spačenih pokvek povsod nahaja, med Slovani pa, žali Bog, največ, zlasti na Ogrskem. Tukaj se mnogo Slovanov pomagjaruje in vsi kar gorijo za: Magjarország ter sedaj Turka ljubijo iz vse svoje pameti, iz cele svoje duše in vseh svojih moči. Še celo slovenski (prekmurski) pisani in v Budapeštu izhajajoči list: „Priatelj, znanost razšerjivajoče slo-

venske novine“, se je dal zvabiti med turkoljube. Urednik, g. Augustič Imre, piše v štev. 16. tako-le: „Te največji lažlivec, rus (Rus), je pobiti. Ti zapelani sloveni (Sloveni) nemajo več podpére. Bulgári štere so rusi šli oslobodit, se nidri ne kažejo, kak vojniki, nego samo kak tatovi, ki robijo, deco in ženske kolejo. Na azijskem poli so se rusi toga meseca prve dni genoli, ali törki so jih tako pobili, ka so 15000 ljudi zgubili; törki so koli 3000 zgubili.“ Tako piše magjaro- in turkoljub ter raznaša med prekmurske Slovence neresnične, popolnem lažnjive vesti o sveti vojski kristijanskih Slovanov zoper mohamedansko zverjad in turško barbarstvo. Kajti ne Rus je lažnjivec, ampak Turk, največji pa turški Muktar-paša. Ta barbar je tako nesramen, da je zadnjič iz Karsa po telegrafu med svet pognal laž, kakor bi bil on zgubil v strašni bitki pri Avlijaru in Ala-daghu samo 900 ljudi, med tem ko je vseh njegovih 40000 Turkov bilo ali poklanih in ulovljenih, ali razbitih in razgnanih. Tako je tudi poprej legal; kajti celó angleške novine so poročale, da je 2.—4. oktobra palo 6000 „törkov“ in samo 2500 „rusov“. Muktar-paševo pobitje prve dni oktobra bilo je Rusom ugoden začetek popolnega razdjanja turške vojske na den sv. Terezije, 15. oktobra. Ruska zmaga je tako sijajna, silovita in odločilna, da jo ves svet priznava, češ ali nečeš. Celó turkoljubni dunajski listi poročajo sledeče iz Tiflisa, glavnega mesta ruske zakavkazke dežele, lepe Georgije: „glavno mesto Tifis je sedaj polno veselja in navdušenja vsled velike zmage, katero so ruski junaki čez Turka priborili: polovica Muktarjeve vojske je pokončana, on sam je v pobegu v Kars in Erzerum“. Veliki knez Mihael je svojih 70000 junakov razdelil na 3 dele. Prvemu je bil vodnik general Rop, ki je imel povelje na desni strani prodirati naravno čez planjavo proti Karsu, drugi ali srednji oddelek je vodil general Heimann in je marširal naprej od Subotana in Hadživali do hriba Avlijara, ki se dviga 2 uri pred Karsom med Velikim-Jagni in med vasjo Visinkioj in je bil močno z šancami in kanoni zavarovan. Na izhodu od vasi Visinkioj se nahaja visok pa precej prostoren hrib Aladagh; tukaj je bil turški tabor z zelenim, židanim šotorjem Muktar-paše. Tretji oddelek pod generalom Lazarjevem je pa 14. okt. že krenol na levo ter marširal daleč na južni strani okoli hriba Aladagh in je 15. okt. prav zgodej prodril blizu do vasi Visinkioj, Turkom za ledje in hrbet. Lazarjev je imel telegraf za seboj potegnen in je torej bliskoma knezu Mihaelu naznanil, da je srečno na svoje mesto prišel. Sedaj da Mihael znamenje, boj se začne od vseh strani. Kakor če se močan jez pretrga, drle so ruske čete naprej: počci, kanonirji in po straneh konjeniki, brzi kozaki. Tu pa tam so tako naglo in tako silno drapali naprej, da so vse pred seboj prevrgli in podrli; Turki še časa niso imeli, da bi svoje kanone prav namerili. Najsilniši je bil general Solovijev z svojo divizijo

kavkazskih grenadirjev; bil je namreč 25. junija z temi vred tepen od Muktarja pred Zevinom ter se je sedaj hotel maščevati, kar je tudi resnično in na strahovit način storil. Sovolijev je torej po izsušenem koritu hudournika Mazre, ki pa samo po zimi vodo toči, 2 uri daleč na sredo med Turke vdrl skoro brez vsake lastne zgube, ker so se njegovi grenadirji precej lahko za skalnimi pečinami turškim kroglam ogibali. Okoli poludneva se ustavi pred hribom Avlijarom ter si nekoliko oddehne, potem pa napadnejo junaško, brabro in silno turške šance na hribu; Turki se branijo močno pa brez uspeha; kajti v tem trenutku jih zgrabi tudi general Lazarjev od zaja; kmalu so Turki vsi posekani, šance v ruskih rokah. Tisočeri: urá, urá, naznanja tovarišem zmago. In zmaga je bila res odločena. Kajti sedaj so Rusi začeli iz dobljenih turških kanonov iz Avlijara streljati na desno, na levo, turška vojska je bila razklana. Muktar sam je prestrašen komaj pete odnesel v Kars, ker sta generala Heimann in Rop naglo pritiskala za njim. Ostala ruska vojska pa je obdala goro Aladagh, naskočila tabor, ga vzela, turške vojake ondi vse vjela, kanone zaplenila z Muktarjevim zelenim šotorjem vred. Ta šotar je bil Rusom posebno všeč, ker so v njem našli pisma, iz katerih so razvideli, da Angleži res Turka na vse kriplje podpirajo z denarjem, oficirji, živežem in strelivom. Kolika da je bila ruska zmaga, to je razvidno iz turških zgub. Muktar je namreč imel pred bitko 66 bataljonov pešcev, 6000 konjenikov in 80 kanonov. V bitki je bilo od Rusov ulovljenih 32 turških bataljonov, 2000 konjenikov in 46 kanonov, potem 7 generalov in več kakor 100 višjih oficirjev. Koliko Turkov je na bojišču smrt storilo, to še ni znano; toliko pa se vé, da so pali 4 generali, med njimi tudi sin Šamilov, ki je pred 30 leti dolgo branil Kavkaz zoper Ruse. Vjetih Turkov je torej bilo okoli 16.000, mnogo jih je palo, drugi so se razškopili, le malo jih je všlo v Kars za Muktarjem. Sploh turška vojska v Armeniji je razdjana v kljub turškim in magjarskim lažnjivcem in turkoljubnim zijakom! Bodi jim! Konečno še opomnimo, da je slavni Lazarjev bil rojen ob Hvalinskem morju v vasi Šušan blizu mesta Baku l. 1820. Ubogih starišev sin je začel kot prostak ruskega cesarja služiti l. 1841, potem je pa zaporedom postal korporal (1843), oficir, lajtenant (1847), stotnik (1849), major (1850), obrist (1854), od lani general in letos slavni dobitnik zmage pri Avlijaru in Aladaghu.

Smešničar 43. Dva tata sta drva kradla in sta zasačena prišla pred porotnike. Državni tožnik je povdarjal, da se imata obadva ostro kaznovati, ker pri obema se nahajajo uzroki, kateri njuno zločinstvo obtežujejo; kajti prvi tat se je predrznil po svitem dnevu krasti, drugi pa je v mirni noči, ko poštene ljudje spijo, šel na krajo. Ko je to zagovornik tatov slišal, je ves začuden djal porotnikom: „tožnik graja pri mojih zagovar-

jancih enkrat, da se je po dně kradlo, drugič pa da po noči“. Za božjo voljo, slavni porotniki, povedite mi, kedaj bi tedaj človek naj šel krást?

## Razne stvari.

(Za po toči 18. avg. poškodovane) je darovala Ruška fara 10 fl. Bog plati!

(Bogate premogove jame) so našli v Labiču, v Gomiliški fari blizu Ernauza; 50 kilo premoga stane 30 kr.

(Šolski okrajni nadzornik) za konjiški, celjski, šmarijski, sevnjski, brežiški in kozijanski okraj imenovan je g. Nerat, nadučitelj pri slovenski šoli za Karčovino in Leitersberg, za mesto Celje imenovan je za šolskega nadzornika profesor g. Robič.

(Obesil) se je v Mariboru bivši sodar in posestnik kavarne Alojz Schmiederer, ker so mu den poprej vse pohištvo zarubili.

(V odbor društva sv. Mohorja) je na mesto umrlega g. Robide izvoljen g. Borštner, profesor na gimnaziji v Celovcu.

(St. Lenartski tržani) v slovenskih gorica prosijo za telegrafično štacijo. Bi tudi brez nje shajali!

Dražbe III. 27. okt. Friderik Grillwitzer v Mariboru 35.080 fl.; 29. okt. Franc Mihelak v Črešnovcih, Matija Pahič v Bistrici, Tomaž Tomšek v Bukovju; 30. okt. Jožef Ostruh 1400 fl. v Konjicah; 31. okt. Henrik Detiček v Konjicah 27.055 fl., Blaž Ban v Spodnji vesi 1576 fl.; 2. nov. Anton Janžek v gornji Sečovi; 3. nov. Martin Valenčak v Kozjem.

Listič uredništva in opravištva. Dopis iz Sevnice se ni porabil, ker duhovniki ne želijo takih javnih zahvalnic; g. J. Z. v Zagradcu: plačano do konca leta!

### Loterijske številke:

V Trstu 20. oktobra 1877: 37 83 87 59 53.

V Lincu „ „ 59 22 7 42 78.

Prihodnje srečkanje: 3. novembra 1877.

## Dražba cerkvenega vina

Frauheimske župnije bo v petek 2. novembra 1877, ob 1/2 11 uri pred poldnem v Bukovcu in potem v Črešnovcu; vina je blizu 40 hektolitrov v novi cementirani posodi, ki po 3 hektolitre drži; nabrano po Terezijinem ter vaga na Wagnerjevem sladkomeru 12°, in se torej šteje med najboljše vinske pridelke letošnjega leta.

### Cerkveno predstojništvo v Frauheimu

19. oktobra 1877.

## Prodaja cerkvenega vina.

V ponedeljek 5. novembra t. l. predpoldnevom ob 10. uri se bode v cerkveni kleti v Vurmbergu prodajalo 12 polovnjakov letošnjega vina v novi cementirani posodi.

### Cerkveno predstojništvo

Devica Marije v Vurmbergu.

## Naznanilo.

Pri deželni sadje- in vinorejski šoli pri Mariboru se z početkom novega šolskega leta 1. marca 1878. oddaje pet deželnih štajerskih štipendij, po 146 fl. vsaka. Kdor hoče v omenjeno šolo vstopiti, mora biti najmanje 16 let star, zdrav, proti osepnicam cepljen, samičen, na lepem glasu in vsaj v predmetih za 2razredne ljudske šole predpisanih izučen, kar ima vse po spričevalih dokazati vsak prosilec za eno ovih štipendij; vrh tega še mu je treba dokazati, da je rodom Štajerec in tudi kakošne so njegove razmere gledé premoženja.

Prošnjo, katerej ima biti priložen krstni list, spričevalo o zadržanju prošnikovem, potem spričevalo o cepljenju, o zdravju in še naposled razkaz o premoženju, spisan ali potrjen od srenjskega predstojnika, mora vsaki prošnik sam osebno vložiti pri ravnatelju sadje- in vinorejske šole konči do 1. decembra 1877.

V Gradcu 4. oktobra 1877.

Deželni odbor štajerski.

## Naznanilo.

Prihodnji torek 30. oktobra t. l. predpoldnem bo **18 štartinov** št. Martinskega in št. Barbarskega cerkvenega letošnjega vina po licitaciji proti gotovi plači v cerkveni kleti pri sv. Barbari blizu Vurmberg-a prodano.

## Prodaja cerkvenega vina

pri sv. Petru blizu Maribora. V pondeljek t. j. 29. oktobra se bode **30 štrtinjakov** dobrega letošnjega cerkvenega vina za posodo vred — večji del v železnih obročih — po licitaciji prodajalo.

**Marko Glaser,**  
kanonik in župnik.

## Prodaja cerkvenega vina.

Pri sv. Ilju na Goričkem v cerkveni kleti v Strihovcu se bo 6. novembra t. l. **10 polovnjakov** novega vina po dražbi prodalo.

Cerkveno predstojništvo.

## Priporočba.

3—5

Podpisani priporočuje slav. občinstvu svojo nagrobne spomenike in nagrobne plošče, iz pohorskega marmorja izdelane, kojih ima mnogo na izbiri.

**Ludwig Baltzer,**

stavbarski mojster (Fabrikstrasse poprej Stiehl) v Mariboru.

## Izurjen mežnar,

1—3

ki že dolgo let to službo opravlja in z svojo ženo vred razumi tudi krojaško delo, išče primerne službe. Več se izvé pri opravištvu „Slov. Gospodarja.“

3—3

## Preselitev.

Štejem si v čast slavnemu občinstvu naznani, da sem svoj že več let obstoječi obrt rokovičarskega blaga in izdelovanje obvez iz Tegetthofove ulice preselil v **gornjo gosposko ulico hiš. št. 27**, nasproti gostilnice pri „Zamorcu.“ Zahvaljujoč se za meni do sedaj skazano zaupanje in za obilno kupčijo, prosim da se mi tudi v prihodnje ohrani vse to tudi na mojem novem prostoru ter obetam imeti bogato zalogo prav dobrega blaga, po mogoče nizki ceni in hitro postrežbo.

**Alojzlj Buhta,**

izdelovalec rokovic in obvezil  
v Mariboru.

2—3

## Franc Jesenko,

krojač v Mariboru, v farovski ulici (Pfarrhofgasse) št. 15. priporočam se p. n. občinstvu, posebno č. g. duhovnikom, bl. gg. uradnikom in učiteljem za napravo raznovrstne **zimske obleke**, iz trdnega, lepega in najnovejšega blaga po mogoče nizkej ceni, in pri tej priliki tudi opomnim, da nimam nijedne dogotovljene obleke v zalogi, temuč vsako naročilo po natančni meri in po volji naročnika izvršujem. Blago za obleke zamorejo p. n. naročniki sami seboj prinesiti ali pa si ga pri meni zberejo.

## Dobra sol.

3—3

Obče čislano privatno sol, ki je za 14% boljša od morske v Piranu, ter navadno sol v grudah več kakor nadomestuje, dopošilja lepo posušeno in v žakljih trdno vloženo po najnižji ceni iz svoje solne zaloge.

**Rupert Jud**  
v Celju.

## Anton Scheickl

2—3

v Mariboru

(v gosposki ulici, v hiši gospe Payer-jeve) priporočuje najskrbnišo postrežbo zagotavljaé svojo zalogo že izdelane

**jesenske in zimske obleke**  
za gospode in fante

kakor tudi lepo izbiri robe za  
izdelovanje zimske obleke, in lodnov.

Naročbam se točno in po najnovejših zahtevah mode ustreza!